ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004 *2009*

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

24 Αυγούστου 2004

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

σχετικά με το πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων προσώπων για τα οποία έχει ασκηθεί δίωξη από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Εισηγητής: Jean-Louis Bourlanges

Το πλαίσιο

1. Στις 28 Αυγούστου 2003, και επιθυμώντας να υποστηρίξει τη στρατηγική του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία[1], το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ζήτησε μεταξύ άλλων από τα κράτη μέλη *"να εξετάσουν την επιβολή μέτρων έναντι των προσώπων, ομάδων ή οργανώσεων που βοηθούν τους μη συλληφθέντες κατηγορουμένους να εξακολουθούν να διαφεύγουν από τη δικαιοσύνη, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τον περιορισμό της μετακίνησης και το πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων των εν λόγω προσώπων, ομάδων ή οργανώσεων"* (6η αιτιολογική σκέψη του ψηφίσματος 1503 (2003)[2].

2. Καθώς πρόκειται για ψήφισμα βασιζόμενο στον Τίτλο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών[3] "ΔΡΑΣΗ ΕΝΑΝΤΙ ΑΠΕΙΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ, ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ", το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησε τον Μάιο του 2004 πάνω σε μια κοινή θέση στο πλαίσιο της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, βάσει της οποίας η Ένωση δεσμεύεται να δώσει συνέχεια στο αίτημα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Στο σχέδιο κοινής θέσης υποδεικνύονται τα πρόσωπα των οποίων τα περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να παγώσουν κατά προτεραιότητα, ενώ το Συμβούλιο επιφυλάσσεται του δικαιώματός του να ενημερώσει τη λίστα με τα πρόσωπα αυτά, λαμβάνοντας υπόψη τις εργασίες του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για την πρώην Γιουγκοσλαβία.

3. Για τη μεταφορά αυτής της κοινής θέσης στο κοινοτικό δίκαιο, όπως ορίζεται στο άρθρο 301 της ΣΕΚ[4], η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού που διέπει το πάγωμα περιουσιακών στοιχείων σε όλη την επικράτεια της Κοινότητας. Σε ό,τι αφορά την εξαίρεση από την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων, η νομική βάση είναι επίσης το άρθρο 60 παρ. 1 της ΣΕΚ[5].

   Το σχέδιο κανονισμού βασίζεται επίσης στο άρθρο 308 της Συνθήκης ΕΚ (έμμεση εξουσία της Κοινότητας) και τούτο διότι, σύμφωνα με τη συσταλτική ερμηνεία που έδωσε το Συμβούλιο, τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 301 αφορούν τρίτες χώρες και όχι φυσικά πρόσωπα. Η ίδια προσέγγιση είχε χρησιμοποιηθεί ήδη για την έγκριση των κανονισμών (ΕΚ) 2580/01 και 881/2002[6] που αφορούσαν το πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων τρομοκρατικών οργανώσεων.

4. Η προσφυγή στο άρθρο 308 της Συνθήκης ΕΚ καθιστούσε υποχρεωτική τη διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία αποφασίστηκε να διεξαχθεί σύμφωνα με τη διαδικασία του κατεπείγοντος που προβλέπεται στο άρθρο 134 του Κανονισμού, ενόψει της ψηφοφορίας κατά την περίοδο συνόδου του Σεπτεμβρίου 2004. Με την ευκαιρία της διαβούλευσης με το Κοινοβούλιο για το σχέδιο κανονισμού, το Συμβούλιο διαβίβασε επίσης το κείμενο των κατευθυντηρίων γραμμών που είχε ήδη καθορίσει κατά την εξέταση της πρότασης της Επιτροπής.

---

[1] Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία συγκροτήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών το 1993, με βάση το Κεφάλαιο VII του Χάρτη του και με εντολή να ασκήσει δίωξη για τις σοβαρές παραβιάσεις του ανθρωπιστικού δικαίου που διεπράχθησαν στην πρώην Γιουγκοσλαβία μετά την 1η Ιανουαρίου 1991.

[2] Έγγραφο που είναι διαθέσιμο στο http://www.un.org/english/docs/sc, στον τίτλο "Resolutions".

[3] Βλ. http://www.un.org/aboutun/charter/chapter7.htm.

[4] *"Άρθρο 301: Όταν μία κοινή θέση ή κοινή δράση, που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, προβλέπει δράση της Κοινότητας για τη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα."*

[5] *"Άρθρο 60 (1): Εάν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 301,κρίνεται αναγκαία κοινοτική δράση, το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 301 διαδικασία, να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές έναντι των οικείων τρίτων χωρών."*

[6] Δημοσιεύθηκαν αντίστοιχα στις ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σελ. 70, και ΕΕ L 139 της 29.5.2002, σελ. 9.

Παρατηρήσεις όσον αφορά την ουσία των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο ΕΚ

Η πρωτοβουλία του Συμβουλίου συμπληρώνει άλλα μέτρα που έχει ήδη λάβει το Συμβούλιο με στόχο να εμποδίσει την κυκλοφορία των κατηγορουμένων που καταζητούνται εδώ και δέκα χρόνια από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία[1].

Ως προς τον τύπο, τόσο το σχέδιο της Επιτροπής όσο και οι κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου (που είναι οι ίδιες εκτός από κάποιες μικρές τροποποιήσεις) βασίζονται στα μοντέλα διατάξεων που περιέχονται στις *"Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και αξιολόγηση περιοριστικών μέτρων (κυρώσεων) στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ"* που ενέκρινε το Συμβούλιο στις 3 Δεκεμβρίου 2003[2] βάσει της πολυετούς πείρας του στον τομέα αυτόν.

Τούτο ισχύει ιδίως για τον ορισμό των "κεφαλαίων" και οικονομικών πόρων, και ειδικότερα για τη διατύπωση των εξαιρέσεων που είναι αποδεκτές για ανθρωπιστικούς λόγους και στις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδειξε ιδιαίτερη προσοχή κατά την εξέταση ανάλογων μέτρων για το πάγωμα των κεφαλαίων τρομοκρατικών οργανώσεων[3].

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το σχέδιο κανονισμού αποδίδει σημαντικό ρόλο στην Επιτροπή[4], η οποία αναλαμβάνει να ενημερώνει:

- κατόπιν υποδείξεως του Συμβουλίου, τη λίστα των προσώπων που πρέπει να υποβληθούν σε πάγωμα των περιουσιακών τους στοιχείων (Παράρτημα 1), και

- κατόπιν υποδείξεως των κρατών μελών, τη λίστα των αρχών που μπορούν να ορίσουν εξαιρέσεις, ιδίως για ανθρωπιστικούς λόγους (Παράρτημα 2).

Οι πληροφορίες που σχετίζονται με τα δύο αυτά παραρτήματα θα δημοσιοποιηθούν στο κοινό και στα τραπεζικά ιδρύματα, κυρίως με τη δημοσίευση μιας γενικής λίστας των προσώπων και περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε κυρώσεις αυτού του είδους[5].

---

[1] Κοινή θέση 2003/280/CFSP, ΕΕ L 101 της 23.4.2003, σελ. 22, η οποία ανανεώθηκε το επόμενο έτος από την κοινή θέση 2004/293/CFSP, ΕΕ L 94 της 31.3.2004, σελ. 65. Η τελευταία συμπληρώθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου 2004/528/CFSP, ΕΕ L 233 της 2.7.2004, σελ. 15.

[2] Διατίθεται στο μητρώο του Συμβουλίου στο: http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st15/st15579.en03.pdf.

[3] Βλέπε ειδικότερα:
- τη γνωμοδότηση της 13ης Δεκεμβρίου 2001 επί του σχεδίου κανονισμού του Συμβουλίου για ειδικά περιοριστικά μέτρα έναντι ορισμένων προσώπων και οργανώσεων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (4765/3/2001 - C5-0665/2001 - 2001/0228(CNS)), http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+TA+20011213+ITEMS+DOC+XML+V0//EN&LEVEL=3&NAV=X.
- τα ψηφίσματα που εγκρίθηκαν στις 7 Δεκεμβρίου 2002 (P5_TA(2002)0055 της 7/02/02 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την απόφαση του Συμβουλίου της 27ης Δεκεμβρίου 2001 για τη λήψη μέτρων καταπολέμησης της τρομοκρατίας και (P5_TA(2002)0055) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε το 2001 στην υλοποίηση του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προβλέπεται στο άρθρο 2, τέταρτη παύλα, της ΣΕΕ.
- τη γνωμοδότηση της 11ης Απριλίου 2002 επί της πρότασης για το πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων όσων ανήκουν στο τρομοκρατικό δίκτυο Al-Qaida (COM(2002) 117 - C5-0132/2002 - 2002/0059(CNS)).

[4] Η Επιτροπή διαχειρίζεται ήδη τις περισσότερες εκτελεστικές δραστηριότητες: στοιχεία για το θέμα αυτό παρουσιάζονται στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/index.htm.

[5] Διατίθεται στο Διαδίκτυο: http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/list/consol-list.htm. Η λίστα αυτή καταρτίσθηκε με τη συνεργασία των: BANKING FEDERATION OF THE EUROPEAN UNION, EUROPEAN SAVINGS BANKS GROUP, EUROPEAN ASSOCIATION OF COOPERATIVE BANKS, EUROPEAN ASSOCIATION OF PUBLIC BANKS et EUROPEAN ASSOCIATION OF PUBLIC BANKS AND FUNDING AGENCIES.

Από άποψη διαδικασίας, δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο επελήφθη της εξέτασης δύο κειμένων για το ίδιο θέμα, η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή θα πρέπει να αποφασίσει ποιο από τα δύο κείμενα επιθυμεί να εγκρίνει ως βασικό κείμενο το οποίο θα υποβληθεί στην Ολομέλεια (εφαρμογή, mutatis mutandis, του άρθρου 41 παρ. 4 του Κανονισμού[1]). Δεδομένου ότι οι κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου αποτελούν το πιο πρόσφατο κείμενο και είναι διαθέσιμες σε όλες τις επίσημες γλώσσες, προτείνεται να επιλεγούν αυτές ως βασικό κείμενο.

Με βάση τις παρατηρήσεις που διατυπώνονται ανωτέρω, το κείμενο θα μπορούσε να εγκριθεί χωρίς τροποποιήσεις και σύμφωνα με την απολοποιημένη διαδικασία (άρθρα 43 και 131 του Κανονισμού).

[1] *"4. Όταν στο Κοινοβούλιο παραπέμπονται ταυτόχρονα ή σε μικρό χρονικό διάστημα δύο ή περισσότερες πρωτοβουλίες, προερχόμενες από την Επιτροπή και/ή κράτη μέλη, με το ίδιο νομοθετικό αντικείμενο, το Κοινοβούλιο τις εξετάζει σε ενιαία έκθεση. Στην έκθεσή της, η αρμόδια επί της ουσίας επιτροπή αναφέρει ποιο κείμενο αφορούν οι τροπολογίες που προτείνει, και το νομοθετικό ψήφισμα περιλαμβάνει αναφορά σε όλα τα υπόλοιπα κείμενα."*